

به ناوی خوای بهخشندهو میهره بان

هه ریمی کوردستانی عیراق

سه روکایه تی هه ریم

سه روک

به ناوی گه له وه

بیرار

ژماره (۱۴) سالی ۲۰۱۰

به پیی ئەو دەسه لاتی له پرگهی (۱) ی ماددهی (۱۰) ی یاسای سه روکایه تی هه ریمی کوردستان - عیراق ی ژماره (۱) ی سالی ۲۰۰۵ ی هه موارکراو پییمان دراوه، به پالپشتی ئەو یاسا کاریییه ی په رله مانی کوردستان - عیراق کردویه تی له دانیشتنی ژماره (۲۰) له ۲۸ / ۶ / ۲۰۱۰ بیراماندا به ده رکردنی:

یاسای ژماره (۱۰) ی سالی ۲۰۱۰

یاسای وه زاره تی بازرگانی و پیشه سازی هه ریمی کوردستان - عیراق

ماددهی یه کهم :

مه به ست له م زاروه و دهسته واژانه ی خواره وه مانا کانی به رامبه ریانه بو مه به ستی ئەم یاسایه :

هه ریم : هه ریمی کوردستان - عیراق

وه زاره ت: وه زاره تی بازرگانی و پیشه سازی له هه ریم

وه زیو: وه زیو بازرگانی و پیشه سازی له هه ریم

ماددهی دو وه م :

ئامانجی وه زاره ت رهنگ ریژکردنی سیاسه تی بازرگانی و پیشه سازی گشتیه به مه به ستی

وه دیه پنانی گه شه سه ندنی ئابووری و کومه لایه تی له هه ریم و کار بو جیه جیکردنی ده کات

و ھەر وھا بۆ ئەو ھەش كە بە پىي ھەر ياسايە كى دىكەى بەر كار لە ھەر يىمدا بەر پىسپۆرايەتى دە كە وىت .

ئەركە كانى و ھزارەت

ماددەى سىيەم :

و ھزارەت ئەم ئەرك و پىسپۆرايە تىبانەى خوارەو ە لە پىناوى بە دىھىنەنى ئامانجە كانىدا دە گرىتە ئەستۆ :

يە كەم: پىشنىياز كەردنى رىگەى گونجاو بۆ لا بەردنى ئاستەنگ لە بەردەم چالاكىي بازىرگەنى لە رىگەى دانانى ستراتىژىيەت و پلان و بەرنامەى گەشەسەندەن و ھاندانى ھەناردە كەردن و چارەسەر كەردنى ئەو كارىگەرىيە نىگە تىفانەى لەسەر ئابوورى ھەرىم ھەيە كە لە ئازاد كەردنى بازىرگەنى دەرەو ە و لە رىگەى بە بەھىز كەردنى توانى كىپر كى لە نىوان كەرتە كانى كارو بەرھەمى نىشتمانىدا رووى داو ە .

دو ەم: رىگا دانان بۆ زامن كەردنى چاودىرى مافە كانى بە كاربەر و ئامادە كەردنى ياساى پىويست بۆ پاراستنى بە ھاودەنگى لە گەل لايەنە پىو ەندىدارە كاندا بۆ چاودىرى كەردنى نرخ لە بازارە كانى ناوخو ەدا و ، رىكخستەن و بەھىز كەردنى ژىنگەى كىپر كى و نەھىشتنى قۇرخكارى و ئىشى تى خراپە كارى لە بازارگانىدا .

سىيەم: تۆمار كەردن و چاودىرى كەردنى چالاكىي كۆمپانىا ناوخو ىي و بىيانىە كان و لقە كانىشىان و ، چارەسەر كەردنى كاروبارى بىكارنامە بازىرگانىە كان و تۆمار كەردنىان لە ھەرىمدا .

چوارەم: دروست كەردن و بەرپو ە بەردنى كۆگا و دامەزراو ە كانى تى پىويست بە كارە كانى و ھزارەت و بە كرىدان و بە كرىگرتىيان .

پىنجەم: ئامادە كەردن جىيە جىكەردنى ئەو بەرنامانەى كە پىوستەن بۆ كەردنەو ەى پىشانگا و بازارى ناوخو ە و نىو ەو ەل ەتى ، و بەشدارى كەردن تىياندا بۆ زانىنى پەرسەسەندنى نىو ەو ەل ەتى بەرھەم ە بازىرگەنى و پىشەسازىە كانى جىھان .

شەشەم: ئامادە كەردنى پلان و لىكۆلنىنەو ەى سالانە و مامناو ەندى و درىژخايەن بۆ پىرۆژە پىشەسازىيە كان ، و لىكۆلنىنەو ە لە سوودى ئابوورى و ھونەرىيان و سەرپەرشتى ئەو پىرۆژە و دامەزراو ە پىشەسازىيانە بە مەبەستى چاودىرى كەردنىان و ئاراستە كەردنىان ، و ھەلسەنگەندنى ئەنجامى پلانە كان لە رووى چەندى و جو ىيەو ە و بەشدارىكەردن

له ئاماده کردنی یاسای پیوست بۆ چاودیری و گهشهپیدانیان به هاوکاری له گهڵ لایه نه په یوه نیدیاره کاندا.

حهوتم: کردنه وهی پرۆزه ی پیشه سازی و بازرگانی و پیدانی مۆلته تی دامه زرانندیان له لایه ن کهرتی تایبه ته وه و هاندان و ئاماده کردنی ژینگه ی له بار بۆی و تا یاسای وه به رهینان بیگرینه وه بۆ ئه وهی سوود له ده رامه تی به شه ری و سروشتی وه ربگیریت و بۆ چالاکی وه به رهینان و به ردار له هه ریما بیگۆریت.

هه شتم: پیدانی مۆلته بۆ دامه زرانندی ناوچه ی پیشه سازی ریکخراو و هاندانی ئه م ده زگایانه و چاودیری کردنیان به هه ماهه نگی له گهڵ ده سته ی گشتی ناوچه ئازاده کانی عیراق له پیناو دروست کردنی ناوچه ی پیشه سازی و بازرگانی ئازاد له هه رییم و سه ره رشتیکردن و پیشخستن و کارا کردنی رۆلی و ئاماده کردنی یاسای پیویست بۆ وه دیهینانی.

نۆیه م: هه ماهه نگی له گهڵ وه زاره تی کشتوکاڵ، بۆ پشتیوانی کردن و هاندانی جوتیاران و لیکۆلینه وه له سه ر چۆنه تی به کارهینانی به ره مه می کشتوکاڵ وه ک ماده ی که ره سه له که رته کانی پیشه سازیداو بۆ به ربوومی پیشه سازی خۆمالی که بۆ به کارهینانی خۆمالی و هه نارده کردنی بۆ ده ره وه بگۆردری.

ده یه م: هاندانی پشتگیری هه ردوو که رتی بازرگانی و پیشه سازی و کارا کردنی رۆلی بانکه بازرگانی و پیشه سازی به کان بۆ پالپشتی کردنی پرۆزه بازرگانی و پیشه سازی به کان، به تایبه تی پرۆزه بچووک و مامناوه ندیه کان و، چالا ککردنی رۆله که ی.

یازده م: ریکخستنی میکانیزی پاراستنی مۆلکایه تی هزری بازرگانی و پیشه سازی و پیدانی نیشانه ی ناسینه وه (العلامات الفارقه) وره سم و غوونه ی دروستکراوه که و بروانامه ی داهینان (براه الاختراع).

دوازده م: خۆئاماده کردن بۆ به ستنی ریککه وتنامه ی پیویست بۆ جیه جیکردنی سیاسه تی ئابووری هه رییم له بواری بازرگانی ناوخوا و ده رکیدا و، قولکردنی په یوه ندیه کان له گهڵ سه رچاوه کانی گه شه پیدانی ته کنولوجیدا، له سنووری ئه وه ده سه لاتانه ی که ده ستوری عیراق به هه ریمی داوه.

سیزده م: نوینه رایه تی کردنی هه رییم له به رده م ده سه لاتی فیدرالی له کاتی مۆرکردنی ریککه وتنامه و گریبه ست که مۆرکی ئابووری و بازرگانی و پیشه سازیان هه یه و

بههیز کردنی رۆلی ههریم و پارستی بهرژه وهندییه کانی بهپیی یاسا و به رهزامهندی
ئهنجومهنی وهزیران.

چواردهم: ئاماده کردنی پرۆژه یاسای پیوست بۆ بهشداریکردن له چاککردنی کهش وههواوی
وهبهرههینان و ئاسانکردنی خزمهتی وهبهرههینان و دارشتنی بهرنامهو، هاندانی
وهبهرههینهری ناوخۆ و راکیشانی وهبهرههینانی بیانی به هاوکاری و ههماههنگی له گهڵ
دهستهی وهبهرههینان.

پانزدهم: بهشداری کردن له گهڵ لایه نه په یوه ندیداره کان بۆ دامه زرانندی سیسته میکی
تهواوکاری باش به ئامانجی بهدییهینانی کاری چاودیریکردنی هونهری له سه رهاورده و
هه ناردو به دواداچوونی جووری به رهه می پیشه سازی ناوخویی که له گهڵ مواسه فاتی
باوه رپیکراوی جیهانیدا بگونجی و پیشکesh کردنی ئامۆژگاری و رینوینی له پیناو
چاککردنی جووری به رهه م و گه شه پیدانی کاره کانی به رهه مهینان و که مکردنه وهی
تیچوونه که ی و به کارهینانی ئامیری تازه بابه ت تیایدا.

شازدهم: په ره پیدان و چاکترکردنی جووری ئه وه خزمه تانه ی که وهزاره ت پیشکeshی
هاوولاتیانی ده کات له ریگای وه رگرتنی (تبنی) شیوازی نوئی له بواری به پرپوه بردن
و، سوود وه رگرتن له ته کنولۆجیای زانیاری له ریگای وه رگرتنی (تبنی) ته کنیکی
سیسته مه کانی حکومه تی ئه لیکترۆنی بۆ ئه وه ی په یوه ندی وهزاره ت له گهڵ
هاوبه شه کانی و هاوولاتیانی شدا کارا بییت، وچاککردن و ئاسانکردنی چاره کردن و
ریکاره کانی مامه له کردن و دامه زرانندی بنه ماکانی زانیاری به شیوه یه ک که جووری
ئه دای وهزاره ته که باشتر بکات و، ژینگه ی پیوست بۆ گه شه کردنی ئابووری ههریم
فهره م بکات.

حه قدهم: ههماههنگی و هاوکاری کردن له گهڵ ژووره کانی بازرگانی و پیشه سازی به
جووریک که خزمه تی وهدییهینانی ئامانجه کانی وهزاره ت له خزمه ت کردنی ههردوو
کهرتی پیشه سازی و بازرگانی له ههریمدا بکات.

پیکهاته کانی وهزارهت

مادده ی چوارهم :

پیکهاته ی وهزارهت بهم جووره ده بییت :

یه کهم: وزیر: سهروکی بالای وزارتته که یه و بهرپرسی کاره کانیته تی و سیاسته ته که تی ناراسته ده کات و سهرپهرشتی و چاودیری ده کات و هموو برپارو فرمان و رینماییه که په یوهندی به نهرکی وزارت و پیکهاته و دهسه لات و کاروباره کانی دیکه تی هونه ری و دارایی و کارگیری و ریکخستنوه هه بی، به پیی حوکه کانی یاسا له ووه و درده چن و، له بهردهم نه نجومه نی و وزیراندا بهرپرسه، چونکه خوئی نه ندامیکی هاو کاربته تی و بوئی هه یه هه ندیك له دهسه لاتته کانی به بریکارانی وزارت یان به ریوه بهر گشتییه کان یا خود نه ووی له ناو وزارتدا به شیایوی ده زانیت، بسپیریت.

دوهم: هردوو بریکاری وزارت:

أ- بریکاری وزارت بو کاروباری بازرگانی:

له ناراسته کردنی وزارتدا هاو کاری و وزیر ده کات و سهرپهرشتی نه و کاروبارانه ده کات که به چالاکی بازرگانیه و تابه تن، نه و دهسه لاتانهش که وزیر پیی ده سپیری.

ب - بریکاری وزارت بو کاروباری پیشه سازی:

له ناراسته کردنی وزارتدا هاو کاری و وزیر ده کات و سهرپهرشتی نه و کاروبارانه ده کات که به چالاکی پیشه سازییه و تابه تن و، نه و دهسه لاتانهش که وزیر پیی

ده سپیری.

سییه: نووسینگه تی وزیر:

به وزیروه بهنده و فرمانبه ریک به پله تی به ریوه بهر سهرو کایه تی ده کات و به ریوه تی ده بات که پروانامه تی سهرته ایی زانکوی به دهسته نیایی و ژماره یه که فرمانبه ر یارمه تی ده دن.

چوارهم: نووسینگه تی هردوو بریکارانی وزارت:

هه نووسینگه یه که فرمانبه ریک به پله تی به ریوه بهر به ریوه تی ده بات که پروانامه تی سهرته ایی زانکوی به دهست هینیایی و ژماره یه که فرمانبه ر یارمه تی ده دن.

پینجه م: راویژ کاران:

ژماره یان له چوار تیناپه ریت و ده بی هه لگری پروانامه تی سهرته ایی زانکوی بن و شاره زایی و کار کردنیان بو ماوه یه که هه بی که له ده سال که متر نه بی.

شه شه م: به ریوه بهر ایه تییه گشتی یه کان:

نه م به ریوه بهر ایه تییه گشتیانه تی خواره و به وزارتته و په یوه ستن، هه ریبه که یان به ریوه بهر ریکی گشتی سهرو کایه تی ده کات که پروانامه تی سهرته ایی زانکوی به دهست هینیایی و به نه زمون

و پسپور بی.

۱- بهر یوه بهرایه تی گشتی کاروباری دارایی و کارگیری.

۲- بهر یوه بهرایه تی گشتی بازرگانی.

۳- بهر یوه بهرایه تی گشتی گه شه پیدانی پیشه سازی.

۴- بهر یوه بهرایه تی گشتی تو مار کردنی کو مپانیا کان.

۵- بهر یوه بهرایه تی گشتی پلاندانان و به دوا داچوون.

حهو ته م: أ - نهنجومه نی راویژکاری وهزارهت: نهنجومه نی راویژکاری وهزارهت له مانه پیک دیت:

۱- وهزیر / سه رو کی نهنجومه نه کهیه.

۲- ههردوو بریکاری وهزارهت / نهندان.

۳- راویژکارانی وهزارهت / نهندان.

۴- بهر یوه بهره گشتیه کان / نهندان.

۵- وهزیر بوی ههیه هه که سیکی شارهزا که له ناوهوهی وهزارهت یان دهرهوهی به

گونجاوی بزانی له کاتی پیوستدا بو به شداری کردن له کو بوونهوه کانی نهنجومه ن

بانگی بکات به بی نهوهی مافی دهنگدانی هه بی.

ب - نهنجومه ن به گفتوگو کردن و هه لسه نگانندی چالاکیه کانی وهزارهت تایهت ده بی و

لیکولینهوه له ریگا کانی سه رخستنی نهر که کهی و پیشکش کردنی پیشنیاری گونجاو

بوچاره سه ر کردنی نهو گپروگرفت و کوسپانهی که رهنگه رووبهرووی ببنهوه نهنجام ده دات.

ماددهی پینجه م:

وهزیر بوی ههیه گریهست له گهل کهسانی ناسابی و معنهوی خاوه ن شارهزایی و پسپور له ناوهوه

و دهرهوهی هه ریم بکات بو نهنجامدانی نهو کارو پابه ندیه کانیان که بیان ده سپردری بو ماوهیه ک

که به گونجاوی دهزانی و، نه مهش بو مه بهستی به دپه یانی نامانجه کانی وهزارهت و ماف و نهر که کانیان

له لایه ن وهزیره وه به ره زامه ندی نهنجومه نی وهزیران ده ستیشان ده کری.

حوکه کو تایه کان

ماددهی شه شه م:

یه که م: به پیره و نهرک و پسپورایه تی پیکهاته کانی وهزارهت ده ست نیشان ده کری.

دووه م: وهزیر بوی ههیه رینمایی پیوست بو ناسانکردنی جیهه جی کردنی حوکه کانی نه م یاسایه

دهر بچوینی.

سییه م: وهزیر بوی ههیه بهر یوه بهرایه تی یان بهش یان هوبه له ناو پیکهاته کانی وهزارهت به پی

پیوستی کاره کانی له نوی دا بجه زرینی یان لیکی بدات یان هه لی بو هشینته وه.

ماددهی جهوتهم:

یه کهم : کار بههیچ دهقیك ناکری پیچهوانه‌ی حوکمه‌کانی ئەم یاسایه بیټ .
دووهم : یاسای وهزاره‌تی پیشه‌سازی ژماره (١١) ی سالی (٢٠٠٦) و یاسای وهزاره‌تی بازرگانی
ژماره (١٣) ی سالی (٢٠٠٦) هه‌لده‌وه‌شینه‌وه.

ماددهی هه‌شته‌م:

ماف و پابه‌ندی و کهل و پهل و میلاکاتی هه‌ردوو وهزاره‌تی بازرگانی و پیشه‌سازی هه‌له‌وه‌شاوه بو
وهزاره‌ت ده‌گه‌ریته‌وه.

ماددهی نۆیه‌م:

پیویسته له‌سه‌ر ئەنجومه‌نی وه‌زیران ولایه‌نه په‌یوه‌ندیداره‌کان حوکمه‌کانی ئەم یاسایه جیبه‌جی بکه‌ن.

ماددهی ده‌یه‌م:

ئەم یاسایه له‌ رۆژی ده‌رچوونیه‌وه جیبه‌جی ده‌کری و له‌رۆژنامه‌ی فه‌رمی (وه‌قایی کوردستان) دا
بلا‌وه‌که‌ریته‌وه.

مسعود بارزانی

سه‌رۆکی هه‌رێمی کوردستان - عێراق

هه‌ولێر

٨ / ته‌مموز / ٢٠١٠ ی زابینی

١٧ / پوشپه‌ر / ٢٧١٠ ی کوردی

٢٦ / رجب / ١٤٣١ ی کۆچی

هۆیه پێویستیه کانی ده‌رچواندنی

له‌به‌ر تازە دروستبوونی وه‌زاره‌تی بازرگانی و پێشه‌سازی له‌ هه‌ریمی کوردستان دوا‌ی لێ‌کدانی هه‌ردوو وه‌زاره‌تی بازرگانی و پێشه‌سازی و له‌ پێناو ده‌سنیشان کردنی پیکهاته و ئامانج و ئه‌رکه‌کانی به‌ شیوه‌یه‌ك که گه‌شه‌سەندنی ئابووری و کۆمه‌لایه‌تی به‌پێی سیاسه‌تی بازرگانی و پێشه‌سازی بۆ هه‌ریمی کوردستان وه‌دی به‌ینی، به‌ پێویست زانرا یاسایه‌کی تایبه‌ت ده‌ربکری که ئه‌وانه‌ی له‌ پێشه‌وه هاتوو به‌دی به‌ینی، بۆیه ئه‌م یاسایه ده‌رچویندرا.